

Arbetsmarknadsdepartementet

Yttrande över remiss avseende skrivelse från LO, TCO och Saco med önskemål om ny ordning för nominering av ILO-kommitténs ledamöter och ersättare som företrädar arbetstagarintresset

---

Bakgrund

Svenska ILO-kommittén har genom remiss av den 21 september 2023 (A2023/00937) ombetts yttra sig över en gemensam skrivelse från organisationerna LO, TCO och Saco som inkom till Arbetsmarknadsdepartementet den 5 september 2023.

I skrivelsen anger organisationerna att de inför perioden 1 januari 2024–31 december 2025 önskar att platserna i ILO-kommittén fördelas på sådant sätt att var och en av LO, TCO och Saco får en ordinarie plats i kommittén – samt att LO får två ersättare och TCO en ersättare.

Kommittén har ombetts att yttra sig dels över hur den ställer sig till önskemålet som sådant, dels om kommittén bedömer att en förändring i enlighet med önskemålet skulle vara förenlig med Sveriges internationella åtaganden, särskilt ILO:s konvention (nr 144) om samråd på trepartsbasis för att främja genomförandet av ILO:s normer och ILO:s rekommendation (nr 152) om samråd på trepartsbasis för att främja genomförandet av ILO:s normer och om nationella åtgärder i samband med ILO:s aktiviteter.

Nationell reglering

ILO-kommitténs sammansättning regleras i förordningen (1977:987) med instruktion för ILO-kommittén.

Av 1, 3, 4 och 5 §§ i instruktionen framgår följande. För tillämpningen av ILO:s konvention nr 144 ska det finnas en trepartiskt sammansatt kommitté benämnd ILO-kommittén. Den ska bestå av nio ledamöter och nio ersättare, vilka förordnas av regeringen för två år. Av

ledamöterna ska tre företråda regeringen, tre arbetsgivarintresset och tre arbetstagarintresset. Ledamöter och ersättare som ska företråda arbetsgivar- respektive arbetstagarintresset i kommittén förordnas på förslag av de mest representativa organisationerna av arbetsgivare och arbetstagare.

ILO:s konvention (nr 144) om samråd på trepartsbasis för att främja genomförande av ILO:s normer m.m.

Arbetstagarorganisationernas önskemål berör artikel 1–3 i ILO:s konvention (nr 144) om samråd på trepartsbasis för att främja genomförandet av ILO:s normer.

I artikel 1 anges att med uttrycket ”representativa organisationer” avses de mest representativa organisationerna av arbetsgivare och arbetstagare som åtnjuter rätten till föreningsfrihet. Av artikel 2 framgår bl.a. att en stat som ratificerat konventionen åtar sig att tillämpa förfaranden som säkerställer effektivt samråd mellan representanter för regeringen, arbetsgivarna och arbetstagarna om de frågor rörande internationella arbetskonferensens aktiviteter, som anges i konventionens artikel 5.1. Vidare framgår att arten och formerna av de förfarandena ska bestämmas i varje land i enlighet med nationell praxis efter samråd med de representativa organisationerna, där sådana organisationer existerar och sådana förfaranden ännu inte införts. Av artikel 3 framgår att representanterna för arbetsgivare och arbetstagare fritt ska väljas av deras representativa organisationer, där sådana organisationer existerar. Arbetstagare och arbetsgivare ska vara representerade på grundval av likaberättigande i alla organ genom vilka samråd äger rum.

Önskemålet berör vidare ILO:s rekommendation (nr 152) om samråd på trepartsbasis för att främja genomförandet av ILO:s normer och om nationella åtgärder i samband med ILO:s aktiviteter, särskilt artikel 1 och 3. Samråd kan exempelvis äga rum (artikel 1 a) genom en speciellt för frågor rörande internationella arbetsorganisationens aktiviteter bildad kommitté eller (artikel 1 d) genom skriftlig kommunikation, då de som medverkar i samrådsförfarandena är ense om att sådan kommunikation är lämplig och tillräcklig. Av artikel 3 följer att för de förfaranden som avses i rekommendationen bör representanter för arbetsgivare och arbetstagare fritt väljas av deras representativa organisationer. Vidare anges att arbetsgivare och arbetstagare bör vara representerade på grundval av likaberättigande i alla organ genom vilka samråd äger rum.

Sverige ratificerade 1977 ILO:s konvention (nr 144), (prop. 1976/77:60).

Därutöver kan nämnas ILO:s skrift Promote tripartite consultation: Ratify and apply Convention No. 144, Tripartite Consultation

Av skriften framgår bl.a. att det är regeringen som fattar det slutliga beslutet (s. 6). Där anges följande.

The Government makes the final decision. The consultation procedure may set the objective of reaching a consensus, although this is not necessary. All views are to be taken into account, but the Government makes the final decision if consensus is not reached. The workers' and employers' organizations are not bound to support the final decision or position of the Government and can communicate their views and comments directly to the ILO.

Svenska ILO-kommitténs sammansättning - bakgrund

Vid tidpunkten för ratifikationen av konvention nr 144 fanns i Sverige redan en ILO-kommitté. Saco var då inte företräd i kommittén. Efter ett trepartiskt samrådsförfarande tilldelades Saco en ersättare i kommittén från och med 1996.

Frågan inleddes i Svenska ILO-kommittén vid ett sammanträde den 26 oktober 1994 med anledning av att Arbetsmarknadsdepartementet till kommittén remitterat en skrivelse från Saco med anhållan om plats som ledamot i ILO-kommittén (A94/1677/AL). Kommittén beslöt att tillsätta en trepartisk arbetsgrupp med uppgift att till ett kommande sammanträde presentera ett underlag för ett yttrande från kommittén. Vid sammanträde den 9 februari 1995 presenterades ett PM i frågan (dnr 18/94).

I sitt yttrande till Arbetsmarknadsdepartementet av den 30 november 1995 (ärende nr 18/94) anförde kommittén bl.a. följde. Sedan trepartiskt samråd enligt bestämmelserna i ILO:s konvention (nr 144) nu ägt rum kan Arbetsmarknadsdepartementet erbjuda Saco att för perioden 1996–97 nominera en ersättare för en ledamot som i kommittén företräder arbetstagarintresset. Denna lösning på frågan har blivit möjlig genom att LO accepterar att i kommittén vara företräd av två ledamöter och en ersättare för ledamot (i stället för två) och kräver sålunda ingen ändring i kommitténs instruktion. För den händelse Saco inte önskar nominera en ersättare återgår platsen enligt förutsättningarna för kommitténs förslag till LO.

Svenska ILO-kommitténs slutsats

LO, TCO och Saco är de organisationer som enligt fast etablerad praxis nominerar ledamöter och ersättare för arbetstagersidan till kommittén. Det önskemål som framförts avser en omfördelning dem emellan av de platser till vilka dessa organisationer erbjuds att nominera. Ett tillmötesgående av önskemålet skulle inte medföra en förändring av antalet ledamöter och ersättare i kommittén eller

påverka styrkeförhållandena i den trepartiska sammansättningen av företrädarna för arbetsgivarna, arbetstagarna och regeringen. Förslaget föranleder inte heller att kommitténs instruktion behöver ändras.

Svenska ILO-kommittén ställer sig positiv till det önskemål som framförts från LO, TCO och Saco.

Då den nu aktuella frågan av Arbetsmarknadsdepartementet har remitterats till kommittén är kommitténs bedömning att behandlingen av ärendet som sådant är hanterat i enlighet med konvention (nr 144) om samråd på trepartisk basis för att främja genomförandet av ILO:s normer och rekommendation (nr 152) om samråd på trepartsbasis för att främja genomförandet av ILO:s normer och om nationella åtgärder i samband med ILO:s aktiviteter.

Sedan ett trepartiskt samråd enligt bestämmelserna i ILO:s konvention (nr 144) nu ägt rum kan enligt kommitténs bedömning Arbetsmarknadsdepartementet erbjuda LO, TCO och Saco att nominera de ledamöter och ersättare som i kommittén företräder arbetstagarintresset, på av organisationerna föreslagen ordning för perioden 2024–2025.

För Svenska ILO-kommittén

Cathrine Lilja Hansson
Ordförande

Helle Ellehøj
Sekreterare